

บรรณาธิการแถลง

ในการปลูกถ่ายไตให้แก่ผู้ป่วยนั้น ปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความสำเร็จซึ่งทำให้ผู้ป่วยสามารถมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น คือ การทำ HLA typing ทั้งระดับ serology และ molecular biology รวมทั้งการตรวจความเข้ากันได้ ทั้งนี้เพื่อให้มั่นใจว่า ไตที่เลือกให้นั้นมีคุณภาพเหมาะสมที่สุดสำหรับผู้ป่วย

วารสารฉบับนี้ จึงขอนำเสนอเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ HLA และการปลูกถ่ายไตในประเทศไทย เรื่องแรก คือ บทบรรณาธิการ เรื่อง **HLA Leukocyte Antigen Matching in Kidney Transplantation** โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิงดวงตะวัน ธรรมมาภิธานนท์ จากคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งกล่าวถึง ความสำคัญของ HLA matching ในระดับแอนติเจนและอัลลีล รวมทั้ง HLA epitope matching ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการปลูกถ่ายไต เรื่องที่สอง คือ นิพนธ์ต้นฉบับ เรื่อง **เกณฑ์การจัดสรรไตเพื่อให้โอกาสกับผู้ป่วย Highly HLA-sensitized ได้รับการปลูกถ่ายไต** โดยคุณภาวิณี คุปตวิหุ และคณะ จากศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การปรับเปลี่ยนเกณฑ์การจัดสรรไตได้เพิ่มโอกาสการได้รับไตของผู้ป่วย HLA-sensitized ได้รับการปลูกถ่ายไตจากผู้บริจาคไตที่มีภาวะสมองตายเมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่ใช้อยู่เดิม เรื่องที่สาม คือ **ความสำคัญของการทดสอบความเข้ากันได้ด้วยวิธี โพลีไซโตเมทรีซ้ำก่อนผ่าตัดปลูกถ่ายไตจากผู้บริจาคที่มีชีวิต ณ โรงพยาบาลศิริราช** โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิงปาริชาติ เพิ่มพิกุล และคณะ จากคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งกล่าวถึงประสบการณ์การใช้เทคนิค flow cytometry lymphocyte crossmatch ในกรณีของ living-related donors ที่โรงพยาบาลศิริราช โดยได้นำเทคนิคนี้มาใช้เป็นแห่งแรกของประเทศไทย

นอกจากนี้ ยังมีบทความพื้นวิชา เรื่อง **การตรวจความเข้ากันได้เพื่อการปลูกถ่ายอวัยวะ** โดยคุณณิษาพรรณ ลีตระกูล จากงานธนาคารเลือด โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ที่ได้กล่าวถึง

เทคนิคการตรวจ HLA typing ด้วยวิธีซีโรโลยีและวิธีอณูชีววิทยา รวมทั้งเทคนิคการตรวจหาแอนติบอดีต่อ HLA และการตรวจความเข้ากันได้ด้วยวิธีต่างๆ ที่นิยมใช้ในปัจจุบัน ซึ่งเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับแพทย์ในการพิจารณาก่อนการปลูกถ่ายไตและอวัยวะอื่นให้กับผู้ป่วย

เรื่องที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์อีกเรื่องหนึ่ง คือ บทความพิเศษ เรื่อง **The HLA-B15** ซึ่งได้รับความอนุเคราะห์จากศาสตราจารย์เกียรติคุณ แพทย์หญิงทัศนีย์ จันทนย์ยง คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล ผู้ริเริ่มทำการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความสลับซ้ำซ้อนของ HLA-B15 ที่เป็นแอนติเจน HLA ที่พบได้บ่อยและมีความสำคัญทางคลินิก ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จของการรักษาด้วยการปลูกถ่ายอวัยวะในคนไทยและคนเอเชีย

ในวารสารฉบับนี้ยังมีวารสาร เรื่อง **แอนติบอดีเอชแอลเอของผู้ปลูกถ่ายไตก่อนการปลูกถ่ายไต ที่จำเพาะต่อผู้บริจาคไตมีความเกี่ยวข้องกับการปฏิเสธไตปลูกถ่ายโดยแอนติบอดีการไม่ทำงานของไตปลูกถ่ายและการเสียชีวิตของผู้ป่วย** โดย ดร. โกมล หลวงตระกูล จากคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

นอกจากนี้ในวารสารยังได้รวบรวมบทความจากการประชุมวิชาการงานบริการโลหิตระดับชาติ ครั้งที่ 22 ประจำปี 2557 วันที่ 19 - 21 มีนาคม 2557 ณ โรงแรมแมนดาริน ซึ่งจัดโดยศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย เพื่อประโยชน์สำหรับการศึกษาและค้นคว้าวิจัยในงานบริการโลหิต

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า วารสารฉบับนี้คงให้ความรู้และเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านเช่นเคย

**ศศิธร เพชรจันทร์
บรรณาธิการ**

บรรณาธิการแถลง

ก่อนอื่นผมต้องขอแสดงความยินดีกับ ศาสตราจารย์ แพทย์หญิง อ่ำไพวรรณ จวนสัมฤทธิ์ ซึ่งได้รับเลือกเป็นกรรมการบริหารสมาคมโลหิตวิทยาแห่งประเทศไทย และจะรับหน้าที่เป็นบรรณาธิการวารสารโลหิตวิทยาและเวชศาสตร์บริการโลหิตต่อไป

วารสารฉบับนี้มีนิพนธ์ต้นฉบับที่น่าสนใจ คือ **Prognostic impact of p53, Bcl-2, and p-glycoprotein expressions in peripheral T-cell lymphoma, not otherwise specified (PTCL, NOS) in Thai patients** โดย จักรวดี จุฬามณี และคณะ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการแสดงออกของ p53, Bcl-2 และ p-glycoprotein กับพยากรณ์โรคและอัตราการรอดชีวิตในผู้ป่วยมะเร็งต่อมน้ำเหลืองชนิด PTCL, NOS ซึ่งเป็นโรคที่พบบ่อยในภูมิภาคแถบนี้ ผลการศึกษาไม่พบความสัมพันธ์ดังกล่าว เรื่อง **ความชุกของพาหะ alpha-thalassemia ของอาสาสมัครบุคลากรมหาวิทยาลัยพะเยา** โดย เนรัฐฐลา สุวรรณคนธ์ และคณะ สำนวณความชุกของพาหะ α -thalassemia ชนิดต่างๆ ของอาสาสมัครบุคลากรที่อยู่ในวัยเจริญพันธุ์ของมหาวิทยาลัยพะเยา ซึ่งจะมีประโยชน์ในการให้คำปรึกษาและช่วยให้ผู้เป็นพาหะของ α -thalassemia สามารถวางแผนครอบครัวได้อย่างถูกต้อง เพื่อป้องกันการมีบุตรเป็นโรค α -thalassemia ที่รุนแรง และอีกเรื่องคือ **A Modified Mixing Test with a Proposed Cutoff Value to Screen for Clotting Factor Inhibitors** โดย เบญจพร อัครวัฒน์ และคณะ ได้เสนอจุดตัดของการตรวจคัดกรอง mixing study ที่มีความไว (sensitivity) ต่อการตรวจคัด

กรองหาสารต้านปัจจัยการแข็งตัวของเลือดในผู้ป่วยภาวะเลือดออกง่าย แต่ต้องไม่ไวต่อ lupus anticoagulants พบว่าค่าจุดตัดที่เหมาะสมที่สุด คือ APTT ratio มากกว่า 0.10 ซึ่งจะมีความไวร้อยละ 100 ทั้งนี้การเลือก lot น้ำยาที่เหมาะสมก็จะช่วยให้การตรวจมีความจำเพาะสูงด้วย

สำหรับบทความพินิจในฉบับนี้ ปุณวัฒน์ หวังรุ่งโรจน์ และคณะ ได้ทบทวน **ความคลาดเคลื่อนในการวินิจฉัยฮีโมโกลบินผิดปกติจากเทคนิคที่ใช้ในการตรวจวิเคราะห์ชนิดและปริมาณฮีโมโกลบิน** ทำให้ทราบและเข้าใจข้อจำกัดของเทคนิคแต่ละอย่าง ซึ่งอาจส่งผลต่อการแปลผลและการวินิจฉัยโรคได้ นอกจากนี้ผมได้เขียนบทความพิเศษเรื่อง **การดูแลรักษาผู้ป่วยถูกงูกัด** ปัญหาถูกกัดยังเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญของประเทศไทย งูทะเลเป็นงูในกลุ่ม pit viper ที่มีความชุกในภาคใต้ บทความจะกล่าวถึงกลไกการออกฤทธิ์ของพิษของงูทะเล ลักษณะทางคลินิกของผู้ป่วยที่ถูกงูกัด การวินิจฉัย การประเมินความรุนแรง และการรักษาผู้ป่วยถูกงูกัด

กองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลงานดังกล่าวจะมีประโยชน์แก่สมาชิกอันจะนำไปประยุกต์ใช้ในการดูแลผู้ป่วยหรือกระตุ้นในสมาชิกผลิตผลงานวิจัยที่มีคุณภาพต่อไป

อาภาภพ เลขะกุล
บรรณาธิการ